

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2020 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn.zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6, art. 79 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2019r., poz.1373 ze zrn.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za A. M. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) SP. Z O.O. wynosi:

Miesiąc/rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
03-2014	(...)	2647,00 zł	2647,00 zł	2647,00 zł	2284,09 zł	205,57 zł
12-2014	(...)	3024,15 zł	3024,15 zł	3024,15 zł	2609,54 zł	234,86 zł
03-2015	(...)	2617,60 zł	2617,60 zł	2617,60 zł	2258,73 zł	203,29 zł
12-2015	(...)	3423,21 zł	3423,21 zł	3423,21 zł	2953,88 zł	265,85 zł
03-2016	(...)	2580,00 zł	2580,00 zł	2580,00 zł	2226,28 zł	200,37 zł
12-2016	(...)	3722,72 zł	3722,72 zł	3722,72 zł	3212,33 zł	289,11 zł

W wyniku kontroli ustalono, że płatnik składek (...) SP. Z O.O. w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za miesiące 03/2014, (...), (...), (...), (...) i (...) nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez A. M. z tytułu wypłaconych świadczeń pieniężnych, wartości bonów towarowych oraz wartości paczek wypłaconych w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W myśl powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że wypłacone świadczenia pieniężne nie mają charakteru socjalnego i stanowią przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 3 kwietnia 2012r., poz. 361 ze zm.). Oznacza to, iż od uzyskanego przez pracownika przychodu należy naliczyć składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

(decyzja – k. 4-7 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją z dnia 6 października 2020 roku na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn.zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6, art. 79 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2019r., poz.1373 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za R. W. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) SP. Z O.O. wynosi:

	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
Miesiąc/rok	na ubezpieczenia	na ubezpieczenie				
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
03-2014	(...)	2917,41 zł	2917,41 zł	2917,41 zł	2517,43 zł	226,57 zł
12-2014	(...)	2983,80 zł	2983,80 zł	2983,80 zł	2574,72 zł	231,72 zł
03-2015	(...)	2613,00 zł	2613,00 zł	2613,00 zł	2254,75 zł	202,93 zł
12-2015	(...)	3005,98 zł	3005,98 zł	3005,98 zł	2593,86 zł	233,45 zł
03-2016	(...)	2952,38 zł	2952,38 zł	2952,38 zł	2547,61 zł	229,28 zł
12-2016	(...)	3990,80 zł	3990,80 zł	3990,80 zł	3443,67 zł	309,93 zł

W wyniku kontroli ustalono, że płatnik składek (...) SP. Z O.O. w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za miesiące 03-2014, 12-2014, 03-2015,12-2015,03-2016,12-2016 nie zadeklarował składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne od wysokości świadczeń w postaci świadczeń pieniężnych, wartości bonów towarowych oraz wartości paczek dla pracowników z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych za R. W. na podstawie przedłożonych dokumentów.

W myśl powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że wypłacone świadczenia pieniężne nie mają charakteru socjalnego i stanowią przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 3 kwietnia 2012r., poz. 361 ze zm.). Oznacza to, iż od uzyskanego przez pracownika przychodu należy naliczyć składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

(decyzja – k. 1-4 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołania od powyższych decyzji wniósł płatnik (...) SP. Z O.O. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika domagając się ich zmiany i zasądzenia kosztów postępowania.

(odwołanie – k. 3-8, k. 3-8 w aktach VIII U 2925/20 załączonych do sprawy)

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podnosząc argumentację jak w zaskarżonych decyzjach.

(odpowiedź na odwołanie – k. 21-21 verte, k. 21-21 verte w aktach VIII U 2925/20 załączonych do sprawy)

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2021 roku Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę VIII U 2925/20 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VIII U 2568/20.

(postanowienie – k. 24 w aktach VIII U 2925/20 załączonych do sprawy)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Przedmiotem działalności płatnika (...) SP. Z O.O. jest produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych. Siedziba firmy mieści się w T. (...)-(...) S..

(wypis KRS – k. 11-14 verte, k. 11-14 verte w aktach VIII U 2925/20 załączonych do sprawy)

Płatnik poprzez podmiot wspólnika (...), osobę prezesa zarządu A. S. oraz wspólną siedzibę w T. jest powiązana z innym płatnikiem (...) SP. Z O.O.

(wypis z KRS- k. 15-18 verte, k. 16-19 verte w aktach VIII U 2925/20 załączonych do sprawy)

U płatnika składek obowiązuje Regulamin Gospodarowania Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych zgodnie z którym:

- w świetle § 6 przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu zgodnie z ustawowym obowiązkiem określonym w art. 8 ust. 1 ustawy

1. Osoby uprawnione do świadczeń mogą korzystać z różnych form wypoczynku nie częściej niż co dwa lata w zależności od wielkości funduszu.
2. Spośród osób podejmujących pracę w Spółce po raz pierwszy ubiegających się o świadczenia - świadczenia te będą przyznawane w pierwszej kolejności tym, które przepracowały co najmniej dwa lata.
3. Dziecko uprawnionego może korzystać każdego roku z jednej formy wypoczynku określonej w niniejszym regulaminie. W przypadku dofinansowania wczasów rodzinnych dziecko może skorzystać z drugiej formy wypoczynku, jednakże przyznanie świadczenia uzależnione jest od środków funduszu.
4. Wycieczkę trwającą co najmniej 7 dni uznaje się za turnus wczasowy. Uczestnikiem wycieczki może być również dziecko w wieku co najmniej 7 lat.
5. Pomoc rzeczowa lub finansowa w formie zapomogi bezzwrotnej może być udzielana nie częściej niż raz w roku. Warunek ten nie musi być przestrzegany przy zapomogach w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych.
6. Maksymalną wysokość pomocy bezzwrotnej określa tabela stanowiąca załącznik do regulaminu.

7. Dla dzieci w wieku do 14 lat mogą być organizowane paczki z okazji Nowego Roku w zależności od wielkości funduszu.

8. Wobec osób, które złożyły nieprawdziwe dane o wysokości dochodu będą stosowane ograniczenia w korzystaniu z funduszu przez okres 3 lat.

9. Do udzielenia pomocy socjalnej z funduszu w pierwszej kolejności kwalifikowane są dzieci, młodzież z rodzin wielodzietnych i najuboższych oraz osoby uprawnione, które przez wiele lat nie korzystały z funduszu.

- w świetle § 8 ubieganie się o usługi i świadczenia ulgowe przebiega w następującym trybie

1. Wnioski o przyznanie ulgowych świadczeń lub usług przyjmuje osoba wyznaczona przez administratora funduszu:

w terminach : do 30 listopada na zimę, do 30 maja na lato.

Wnioski dotyczące wypoczynku rozpatrywane są dwa razy w roku.

2. Osoby ubiegające się o refundację, zapomogę bezzwrotną lub losową obowiązane są dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów /również współmałżonka, dochody z tytułu alimentów itp./ bądź / dokument potwierdzający zdarzenie losowe.

3. Z wnioskiem o przyznanie zapomogi bezzwrotnej dla imiennie wskazanej osoby mogą występować też związki zawodowe lub Dyrektor Spółki. Wniosek taki nie wymaga udokumentowania, powinien być jednak uzasadniony.

4. Złożone wnioski o usługi i świadczenia socjalne z funduszu podlegają ewidencji z podziałem na poszczególne formy.

5. Po rozpatrzeniu wniosku i przyznaniu świadczenia z funduszu sporządza się protokół wg zasad określonych w pkt. 5 z imiennym alfabetycznym wykazem osób, którym przyznano świadczenia oraz imiennym wykazem osób, którym świadczenia nie przyznano.

6. Osobę uprawnioną której nie przyznano świadczenia z funduszu powiadamia się pisemnie, podając przyczynę uzasadniającą odmowę.

7. Nie stosuje się trybu odwoławczego przy negatywnym rozpatrzeniu wniosku.

(regulamin – k. 9-15 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 14-20 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Aneksiem z dnia 27.01.2015 r przyjęto, iż z dniem 01-01-2015 następuje zmiana podziału ZFŚS na rok 2015.

W aneksie wskazano, że w przedmiocie:

1. Wypłaty świadczenia pieniężnego lub bonu podarunkowego:

wypłata dla pracowników będzie odbywać się w postaci pieniężnej na konto pracownika po dokonaniu potrąceń zgodnie z obowiązującymi, przepisami.

Wypłata bonów podarunkowych będzie opodatkowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wysokość kwoty świadczenia pieniężnego oraz wysokość kwoty bonu podarunkowego uzależniona, będzie od dochodu netto pracownika wyliczonego na podstawie średniego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich 6 miesięcy ze wszystkich źródeł znanych pracodawcy oraz okresu przepracowanego w danym roku.

Ustala się następujące kwoty świadczenia dla odpowiednio osiągniętej wysokości dochodu:

1. Wynagrodzenie netto do wysokości 1800 zł - świadczenie w wysokości 700,00 zł
2. Wynagrodzenie netto od wysokości 1800 zł do wysokości 2500 netto - świadczenie w wysokości 600 zł.
3. Wynagrodzenie netto od wysokości 2500 zł do wysokości 3500 netto - świadczenie w wysokości 400 zł
4. Wynagrodzenie netto powyżej 3500 netto — świadczenie w wysokości 300 zł

2. Paczki świąteczne

3. Bilety na imprezy kulturalne, spotkania sportowo- kulturalne,

4. Pomoc na cele socjalne i mieszkaniowe dla pracowników w trudnej sytuacji materialnej.

Wypłata odbywać się będzie na wniosek pracownika.

5. Pomoc materialna w przypadkach losowych.

Wypłata odbywać się będzie na wniosek pracownika.

(aneks – k. 18 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 23 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Aneksem z dnia 15.01.2016 r przyjęto, iż z dniem 01-01-2016 następuje zmiana podziału ZFŚS na rok 2016

1. Wypłata świadczenia pieniężnego lub bonu podarunkowego.

Wypłata dla pracowników będzie odbywać się w postaci pieniężnej na konto pracownika po dokonaniu potrąceń zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wypłata bonów podarunkowych będzie opodatkowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wysokość kwoty świadczenia pieniężnego oraz wysokość kwoty bonu podarunkowego uzależniona będzie od dochodu netto pracownika wyliczonego na podstawie średniego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich 6 miesięcy ze wszystkich źródeł znanych pracodawcy oraz okresu przepracowanego w danym roku.

Ustala się następujące kwoty świadczenia dla odpowiednio osiągniętej wysokości dochodu:

1. Wynagrodzenie netto do wysokości 2500 zł - świadczenie w wysokości 1250 zł
2. Wynagrodzenie netto w wysokości od 2500 zł do wysokości 3500 netto - świadczenie w wysokości 800 zł
3. Wynagrodzenie netto w wysokości od 3500 zł do wysokości 4500 netto świadczenie w wysokości 600 zł
4. Wynagrodzenie netto powyżej 4500 netto - świadczenie w wysokości. 500 zł

- Paczki świąteczne

- Bilety na imprezy kulturalne, spotkania sportowo- kulturalne.

- Pomoc na cele socjalne i mieszkaniowe dla pracowników w trudnej sytuacji materialnej.

- Wypłata odbywać się będzie na wniosek pracownika.

- Pomoc materialna w przypadkach losowych.

Wyplata odbywać się będzie na wniosek pracownika.

(aneks – k. 19 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 24 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Przed wypłatą świadczeń w każdym kolejnym roku wprowadzany był aneks do regulaminu ZFŚS i zgodnie z nim analizowano wynagrodzenia pracowników z ostatnich 6 miesięcy ze wszystkich źródeł znanych pracodawcy oraz okresu przepracowanego w danym roku. Wynikało to z faktu, iż wielu pracowników pracowało zarówno u płatnika składek, jak i w drugiej spółce (...) SP. Z O.O.

(zeznania świadka J. F. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2021 roku e-protokół (...):06:34-00:10:45 – płyta CD – k. 48)

(...) SP. Z O.O. nie badał sytuacji życiowej ani materialnej osób, którym wypłacane są świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

(protokół przesłuchania J. F. – k. 20 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 25 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, zeznania świadka J. F. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2021 roku e-protokół (...):06:34-00:10:45 – płyta CD – k. 48)

W praktyce u płatnika (...) SP. Z O.O. pracownicy nie składają wniosków o wypłaty z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych ani oświadczeń o uzyskanym dochodzie na członka rodziny. Kryteriami wypłat z funduszu jest dochód pracownika w firmie oraz okres zatrudnienia w danym roku u płatnika. W (...) SP. Z O.O. wypłaty z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są zróżnicowane, zaś osoby które pracują na produkcji dostają wypłaty wyższe niż kadra z działu pomocniczego czy kadra zarządzająca. W 2014 roku nie było żadnej wypłaty dla kadry zarządzającej i działu pomocniczego. W 2015 roku na Ś. Wielkanocne wypłaty z funduszu otrzymała tylko produkcja, nie otrzymał dział pomocniczy i zarząd, zaś na Święta Bożego Narodzenia pracownicy otrzymali bony podarunkowe w zróżnicowanej wysokości – dział produkcji w najwyższej wysokości, kadra zarządzająca i dział pomocniczy w niższej wysokości. W roku 2016 sytuacja powtórzyła się. Świadczenia pieniężne finansowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych były wypłacane w marcu w latach 2014-2016 w równych wysokościach bądź wcale w zależności od działu. Ubezpieczeni otrzymywali paczki w grudniu w latach 2014-2016 o tej samej wartości. Wartość bonów towarowych przyznawanych ubezpieczonym w grudniu w latach 2014-2016 była uzależniona od działu, na którym pracuje dany pracownik, okresu świadczenia pracy w roku, w którym przyznawano bony, a także wysokości wynagrodzenia jakie ubezpieczony osiągnął w firmie lub u innego płatnika składek.

(protokół przesłuchania J. F. – k. 20, k. 22-24 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 25, k. 27-29 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, protokół kontroli – k. 21-21 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 26-26 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, listy płac i listy wypłat z ZFŚS– k. 25-47 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 7-13 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Wysokość świadczeń socjalnych uzależniona była wyłącznie od dochodów danego pracownika.

(zeznania świadka J. F. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2021 roku e-protokół (...):06:34-00:10:45 – płyta CD – k. 48)

Świadczenia socjalne funkcjonujące w (...) SP. Z O.O. stanowiły zachętę do zatrudnienia.

(zeznania świadka J. F. na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2021 roku e-protokół (...):11:07-00:14:30 – płyta CD – k. 48)

Pracownicy nigdy nie składali reklamacji odnośnie kwot wypłacanych z Funduszu.

(okoliczność bezsporna)

Taki podział środków funduszu był wynikiem interpretacji ustawy dokonany przez płatnika.

(protokół przesłuchania J. F. - k. 22 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 27 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Ubezpieczony A. M. pracuje u płatnika w dziale produkcji i otrzymał następujące kwoty dofinansowania :

- 03-2014-150,00 zł
- 12-2014-640,80 zł
- 03-2015 -200,00 zł
- 12-2015 -540,65 zł
- 03-2016-250,00 zł
- 12-2016-1052,03 zł

Ubezpieczona R. W. pracuje u płatnika w dziale produkcji i otrzymała następujące kwoty dofinansowania :

- 03-2014-150,00 zł
- 12-2014-640,80 zł
- 03-2015 -200,00 zł
- 12-2015 -540,65 zł
- 03-2016-250,00 zł
- 12-2016-1052,03 zł

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania jako niezasadne podlegały oddaleniu.

Zgodnie z § 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Dz.U. z 2017 r. poz. 1949 t.j.), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zwanych dalej „składkami”, stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej „ustawą”, oraz § 2. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 19 ww. rozporządzenia podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Na podstawie art. 18 ust. 1, art.20.ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423 t.j.), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. tj. przychód - przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy oraz przychody z działalności wykonywanej osobiście przez osoby należące do składu rad nadzorczych, niezależnie od sposobu ich powoływania. Podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe bez stosowania ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek.

Zgodnie z art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1398 t.j.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki (art.79 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Tym samym – o czym już wspomiano - kluczowym dla rozstrzygnięcia jest to czy wypłacane ubezpieczonym przez płatnika świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych stanowiły jak twierdzi odwołujący, a co neguje organ rentowy świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne tj. czy spełniają wymogi określone ustawą o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych realizującą postulat i obowiązującą w prawie pracy zasadę, by pracodawca w miarę możliwości zaspokajał bytowe kulturowe i socjalne potrzeby pracowników.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (Dz.U.2021.0.746 t.j.), przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1-1b, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ustalonym zgodnie z art. 27 ust. 1 albo art. 30 ust. 6 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 263). Pracodawca, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, uzgadnia regulamin z pracownikiem wybranym przez załogę do reprezentowania jej interesów.

W świetle ugruntowanego orzecznictwa jeżeli pracodawca faktycznie spełnia przesłanki wskazujące na to, że w ramach funkcjonowania zakładowego funduszu socjalnego realizowany był cel socjalny, nadto brano pod uwagę sytuację osobistą i majątkową pracownika oraz jednocześnie źródłem świadczeń były środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, to przy takich okolicznościach nie można przesądzać, że świadczenia były ukrytą formą przychodu. Jedynie w sytuacji wykazania pozorności utworzenia środków socjalnych, będących w istocie ukrytą formą przychodu, możliwe jest ich ewentualne przekwalifikowanie przez organ rentowy i uznanie, że stanowią one podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. /III AUa 565/16 - wyrok SA Szczecin z dnia 18-05-2017/

Przychód pracownika jest wyłączony z podstawy wymiaru składek jeżeli świadczenie zostało sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne "w ramach" zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a więc zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o ZFŚS. W przypadku świadczeń wypłacanych indywidualnie pracownikom z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wyłączone są jedynie świadczenia przyznawane z zachowaniem kryterium socjalnego. /III AUa 1847/15 - wyrok SA Łódź z dnia 25-10-2016/

Świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych muszą być w każdym wypadku przyznawane z uwzględnieniem indywidualnie ocenianej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika, ponieważ jest to podstawowe założenie ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 111 ze zm.) i od zasady tej nie ma wyjątków. W przypadku pominięcia podstawowej i bezwzględnie wiążącej zasady przyznawania świadczeń socjalnych w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, świadczenia wypłacone przez pracodawcę nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne. /III AUa 1217/14 - wyrok SA Poznań z dnia 28-04-2015/

Nie należy jednak przede wszystkim tracić z pola widzenia iż Fundusz Świadczeń Socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin oraz emerytów i rencistów. Co więcej, jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach. Przepis art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U.2021.0.746 t.j.) stanowi, że ustawa określa zasady tworzenia przez pracodawców zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i zasady gospodarowania środkami tego Funduszu, przeznaczonego na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych oraz na tworzenie zakładowych żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego.

Świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, wypłacone w oparciu o kryterium zrównujące a nie różnicujące, nie mające charakteru socjalnego stanowią przychód ze stosunku pracy./III AUa 105/15 - wyrok SA Łódź z dnia 05-10-2015/

Przenosząc powyższe na grunt rozpatrywanego przypadku podnieść należy - czemu nie przeczy sam odwołujący, iż w przypadku płatnika (...) SP. Z O.O. kryterium wypłaty świadczeń stanowiło tylko i wyłącznie kryterium dochodu pracownika w firmie, jak i znany dochód w firmie siostrzanej (...) SP. Z O.O. plus okres zatrudnienia w danym roku u płatnika. Próg był ustalony od dochodu pracownika, a nie jego rodziny. Dochód ustalano na podstawie kart wynagrodzeń z obu firm. Nie badano także żadnych okoliczności dotyczących sytuacji życiowej. Co prawda świadczenie otrzymywali pracownicy poszczególnych działów, lecz było to w rzeczywistości pochodną wypłacanego w danym dziale wynagrodzenia. Pracodawca a priori przyjął założenie- co wynika z treści odwołania i przyjętej polityki wypłaty świadczeń - iż osoby zarabiające mniej – ok. min krajowej, niezależnie od tego ile miały dzieci i w jakiej sytuacji życiowej się znajdowały (np. choroby przewlekłe w rodzinie), znajdowały się w sytuacji mniej zadawalającej, gorszej niż pracownicy innych działów zarabiających więcej. W dodatku uznał, że uwagi na to, iż świadczenia były niskie różnicowanie ich wysokości o kwoty kilkudziesięciu względnie 100 zł np. ze względu na ilość dzieci, było bezcelowe. Odwołujący wskazał też, że z doświadczenia życiowego wiadomo, iż osoba zamożna, która ma środki utrzymania z innych źródeł – z domu czy od współmałżonka nie traciłaby czasu na pracę u płatnika za 2000 zł. Tym samym zostało spełnione kryterium socjalne uzasadniające przyznanie świadczeń.

Wskazane stanowisko nie może zostać zaakceptowane.

W ocenie Sądu wskazuje ono na niezrozumienie przez płatnika, czym w rzeczywistości jest kryterium socjalne. Uzależnienie wypłaty świadczeń tylko i wyłącznie od jednego czynnika - dochodu w firmie i w firmie siostrzanej, nie jest w żaden sposób miarodajne dla oceny faktycznej sytuacji materialnej pracownika i nie daje żadnego obrazu jego indywidualnej pozycji - nie spełnia wymogu badania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej w szczególności na tle sytuacji życiowej innych pracowników uprawnionych do świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Podkreślić należy, iż nieważnym jest, jaki element ocenny pracodawca wybierze, o ile ilustruje on - daje pogląd, jak kształtuje się sytuacja pracowników w ww. sferach.

Kryterium zastosowane przez płatnika tego wymogu nie spełniało. Faktycznie zrównał on sytuację socjalną pracowników mniej zarabiających z działu produkcji z sytuacją osób z innych działów zarabiających więcej. Tym samym stosował kryteria niemiarodajne. Mało tego, co także jest bezsporne, nie wypłacając świadczeń osobom mających wyższe zarobki przyznał po równo świadczenia osobom zarabiającym mniej, co także nie miało nic wspólnego z wymaganą przez ustawę o Zakładowym Funduszu Świadczeń socjalnych analizą sytuacji bytowej pracowników. Nawet bowiem świadczenia drobne w świetle wspomnianych zasad wynikających z ustawy dla zachowania jej celów socjalnych muszą opierać się na wskazanych kryteriach.

W konsekwencji powyższego Sąd doszedł do przekonania, iż świadczenia wypłacane ubezpieczonym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie spełniały kryterium socjalnego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, który to przepis ustanawia zasadę ustawową wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, odnoszącą się do wszystkich świadczeń z Funduszu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.B

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. płatnika